

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Ano ang Sinasabi ng Bibliya Tungkol sa Karunungan? — Ipamuhay Ito · Mga Kasulatan ng KJV na may Mga Numero ni Strong

**PAMUMUHAY DITO · ANG PAGLAKAD KASAMA NG DIYOS — GUMAPANG, LUMAKAD, TUMAKBO,
TAPUSIN**

Karunungan — Saligang Doktrinang Bibliko

BUKAS NA SALITA

Ang karunungan ay isang lakad bago ito maging isang korona. Ang isang bata ay hindi lumalakad sa loob ng isang araw: una siya'y gumagapang, at umiiyak para sa hindi niya kayang abutin; pagkatapos ay tinuturuan siyang lumakad, hakbang-hakbang; pagkatapos ay lumalakad na siya nang mag-isa; pagkatapos ay lumalaki siya, at siya'y tumatakbo. At ang taong tumatakbo nang mabuti ay tumatakbo sa isang takbuhan, at ang takbuhan ay may katapusan, at sa katapusan ay may gantimpala. Ganito rin ang karunungan sa paglakad kasama ng Diyos. Ang salitang Hebreo ay chokmah (H2451, wisdom) — kahusayan at kabatiran para sa daan; at ang kasama nito ay biynah (H998, understanding), sapagkat ang dalawa ay laging magkasama: magtamo ng karunungan, magtamo ng kaunawaan. Ang pintuan tungo sa dalawang ito ay yirah (H3374, fear) — ang takot sa PANGINOON, na siyang pasimula. Ang salitang Griego ay sophia (G4678, wisdom), at ayon kay Strong, ito'y umaabot nang mataas o mababa, makasanlibutan man o espirital — kaya't ang tao'y kailangang kumuha ng karunungan mula sa itaas. Dinadala ng pag-aaral na ito ang karunungan sa buong paglalakbay ng isang tao: kung paano niya ito natatagpuan sa panahong siya'y gumagapang at umiiyak lamang para dito; kung paano niya ito pinananatili at nilalakaran kapag nasa kanya na ito; kung paano siya tumatakbo kasama nito at inihahandog ito na tulad ng isang sundalo sa hukbo ng Diyos; at kung paano siya tumatawid sa linya sa katapusan, kung saan si Cristo mismo ang karunungan ng Diyos, at kung saan ang salita ng ating Diyos ay natatag magpakailanman. Saliksikin ito.

TATLONG TANONG NA SASAGUTIN NG PAG-AARAL NA ITO:

1. Saan matatagpuan ang karunungan, at paano una itong nakakamit ng isang tao?
2. Ano ang dapat gawin ng isang tao sa karunungan kapag taglay na niya ito, at paano ito isinasabuhay araw-araw?
3. Paano natatapos ang takbuhan — sino ang karunungan ng Dios, at anong salita ang magpakailanman?

MGA SUSING SALITANG GRIEGO

“karunungan” — G4678 sophia — karunungan, mataas man o mababa, makamundo man o espiritwal

Si Cristo ang kapangyarihan ng Dios, at ang karunungan ng Dios

“matalino” — G4680 sophos — matalino, mahusay

lumakad na may kabaitan, hindi bilang mga hangal, kundi bilang mga marunong

“matalino” — G5429 phronimos — maingat, mahinahon, marunong

Kayo nga'y magpakatalino gaya ng mga ahas

“nang sagana” — G574 haplos — mapagbigay, saganang-sagana

Ibinibigay ng Diyos sa lahat ng tao nang sagana

“Sumbatan” — G3679 oneidizo — sumbatan, batikusin, pagalitan

at hindi humahanap ng kasalanan

“Tumutubos” — G1805 exagorazo — tubusin, bilhin

tinutubos ang panahon, sapagka't ang mga araw ay masasama

“pag-uusap” — G391 anastrophe — pag-uusap, pag-uugali

Ipakita mula sa mabuting pag-uugali ang kanyang mga gawa

“anak” — G1025 brephos — babe, anak, sanggol

mula pagkabata alam mo na ang mga banal na kasulatan

“matalino” — G4679 sophizo — upang gumawing marunong

able na gawin kang marunong tungo sa kaligtasan

“hindi nakakasama” — G185 akeraios — walang halo, dalisay, simple

walang malay gaya ng mga kalapati

(Ang aking mga personal na kaisipan — pansinin kung paano binuo ang salita. Sinasabi ni Strong na ang sophia (G4678, karunungan) ay umaabot nang mas mataas o mas mababa, makamundo man o espirituwal — isang salita, dalawang paraan. Pinaghihiwalay ito ni Santiago: may karunungan mula sa itaas, at may karunungan makalupa. At may ikatlong salita ang Panginoon para sa mga isinusugo niya, phronimos (G5429, marunong) — sinasabi ni Strong na mapag-isip, maingat — ang mapagbantay na karunungan ng mga tupa sa gitna ng mga lobo. Matatagpuan ng pag-aaral na ito ang lahat ng tatlo.)

MGA SUSING SALITANG HEBREO

“karunungan” — H2451 chokmah — karunungan, kahusayan, talino

ang pagkatakot sa PANGINOON ay siyang pasimula ng karunungan

“pag-unawa” — H998 biynah — pang-unawa, kaalaman, kahulugan

kunin mo ang pag-unawa sa lahat ng iyong pagtatamo

“takot” — H3374 yirah — takot, paggalang

ang pagkatakot sa Panginoon, iyan ang karunungan

“matalino” — H2450 chakam — matalino, bihasa

ang isang taong marunong ay malakas

“Intindihin” — H995 biyn — upang unawain, upang mahiwatigan

maunawaan ang pagkatakot sa PANGINOON

“simula” — H7225 reshiyth — simula, ang una, ang pinuno

ang pagkatakot sa PANGINOON ay pasimula ng kaalaman

“simula” — **H8462 techillah** — isang pasimula, isang simula
ang pagkatakot sa PANGINOON ay siyang pasimula ng karunungan

“pag-unawa” — **H8394 tebuwnah** — pag-unawa, katwiran, kahusayan
ang taong nakatatamo ng unawa

“matamo” — **H6329 puwq** — ilabas, kumuha, magtamo
ay makakamtan ang lingap ng PANGINOON

“kumuha” — **H7069 qanah** — bumili, angkinin, magkaroon
kunin mo ang karunungan, kunin mo ang kaunawaan

(Ang aking mga sariling kaisipan — ang chokmah (H2451, karunungan) ay mula sa chakam (H2450, marunong); ito ay hindi ang pagkaalam ng maraming bagay, kundi kahusayan para sa daan. Ang biynah (H998, kaunawaan) ay mula sa biyn (H995, umunawa) — sinasabi ng Strong's na ito ay ang paghihiwalay sa isip, ang pagpapahalata — ang pagkakita ng pagitan ng mga bagay-bagay. At ang yirah (H3374, takot) ay nakatayo sa pintuan ng dalawa: ang takot sa PANGINOON ang siyang pasimula. Kung walang takot sa Diyos, walang matatagpuang karunungan.)

I. GUMAPANG — PAANO ITO MAHAHANAP

(Ang aking mga personal na kaisipan — bawat paglalakad ay nagsisimula sa mababa. Ang isang sanggol ay gumagapang, at umaabot, at umiiyak para sa hindi niya taglay; at walang taong ipinanganak na puspos ng karunungan. Kailangan muna itong MATAGPUAN; at ang mga saksing ito ay nagpapakita kung saan, at paano. Itinatanong ni Job ang tanong sa buong entablado: saan matatagpuan ang karunungan? At ang sagot ay hindi malayo: humingi sa Diyos, dumaing para dito, hanapin ito na tulad ng pilak — at magsimula sa pagkatakot sa PANGINOON. Magsimula sa mababa, at magsimula.)

A. Job 28:12 Nguni't saan masusumpungan ang karunungan? At saan naroon ang dako ng pagkaunawa? **[H998 biynah ■] [H4672 matsa ■] [H2451 chokmah ■]**

NGUNI'T SAAN MASUSUMPUNGAN ANG KARUNUNGAN? + AT SAAN NARON ANG DAKO NG PAGKAUNAWA?

B. Santiago 1:5 Nguni't kung nagkukulang ng karunungan ang sinoman sa inyo, ay humingi sa Dios, na nagbibigay ng sagana sa lahat at hindi nanunumbat; at ito'y ibibigay sa kaniya. **[G3679 oneidizo ■] [G574 haplos ■] [G154 aiteo ■] [G4678 sophia ■] [G3007 leipo ■]**

KUNG ANG SINOMAN SA INYO'Y KULANG SA KARUNUNGAN → HUMINGI SA DIOS + ITO'Y IBIBIGAY SA KANIYA.

(Ang aking mga personal na kaisipan — narito ang buong bahagi ng sanggol: kumukulang siya, at humihingi siya. Ayon sa Strong's, ang haplos (G574, liberally) ay nangangahulugang mapagbigay; at ang oneidizo (G3679, upbraid) ay nangangahulugang pagalitan, tuyain. Nagbibigay ang Diyos sa LAHAT ng tao nang mapagbigay, at hindi pinagagalitan ang humihingi. Ang unang hakbang ng karunungan ay hindi ang magpakarunong; ito ay ang humingi.)

C. Mga Kawikaan 2:3 Oo, kung ikaw ay dadaing ng pagbubulay, at itataas mo ang iyong tinig sa pagunawa; **[H998 biynah ■] [H7121 qara ■]**

OO, KUNG IKAW AY DADAING NG PAGBUBULAY + AT ITATAAS MO ANG IYONG TINIG SA PAGUNAWA.

D. Mga Kawikaan 2:4 Kung iyong hahanapin siya na parang pilak, at sasaliksikin mo siyang parang kayamanang natatago. **[H4301 matmown ■] [H1245 baqash ■]**

HANAPIN SIYA NA PARANG PILAK + SALIKSIKIN SIYANG PARANG KAYAMANANG NATATAGO.

E. Mga Kawikaan 2:5 Kung magkagayo'y iyong mauunawa ang pagkatakot sa Panginoon, at masusumpungan mo ang kaalaman ng Dios. **[H1847 daath ■] [H4672 matsa ■] [H3374 yirah ■] [H995 biyn ■]**

KUNG MAGKAGAYO'Y IYONG MAUUNAWA ANG PAGKATAKOT SA PANGINOON + AT MASUSUMPUNGAN MO ANG KAALAMAN NG DIOS.

(Ang aking mga personal na kaisipan — pansinin ang pag-iyak: ito ay tinig ng isang sanggol — ikaw ay umiiyak, itinataas mo ang iyong tinig. At pansinin ang PAGKATAPOS: umiyak, humanap, saliksikin — PAGKATAPOS ay makakasumpung ka. At ang nasumpungan ay hindi pilak; ito ay ang kaalaman ng Dios mismo. Ang paghukay ay iyo; ang kayamanan ay SIYA.)

F. Mga Kawikaan 2:6 Sapagka't ang Panginoon ay nagbibigay ng karunungan, sa kaniyang bibig nanggagaling ang kaalaman at kaunawaan: **[H2451 chokmah ■] [H5414 nathan ■]**

SAPAGKA'T ANG PANGINOON AY NAGBIBIGAY NG KARUNUNGAN + SA KANIYANG BIBIG NANGGAGALING ANG KAALAMAN AT KAUNAWAAN.

(Ang aking mga personal na kuro-kuro — ihanay si Solomon sa tabi ni James, at pakinggan ang isang tinig: ang PANGINOON ang nagbibigay ng karunungan — humingi sa Diyos, at ito ay ibibigay. Ang Lumang Tipan at ang Bagong Tipan ay nagsasabi ng isang bagay. At pansinin kung SAAN ito nagmumula: mula sa kanyang BIBIG. Ang karunungan ay masusumpungan kung saan nagsasalita ang Diyos — sa kanyang salita.)

G. Mga Kawikaan 1:7 Ang takot sa Panginoon ay pasimula ng kaalaman: nguni't ang mangmang ay humahamak sa karunungan at turo. **[H1847 daath ■] [H7225 reshiyth ■] [H3374 yirah ■]**

ANG TAKOT SA PANGINOON AY PASIMULA NG KAALAMAN + NGUNI'T ANG MANGMANG AY HUMAHAMAK SA KARUNUNGAN AT TURO.

H. Mga Kawikaan 9:10 Ang pagkatakot sa Panginoon ay pasimula ng karunungan: at ang pagkakilala sa Banal ay kaunawaan. **[H998 biynah ■] [H2451 chokmah ■] [H8462 techillah ■] [H3374 yirah ■]**

ANG PAGKATAKOT SA PANGINOON AY PASIMULA NG KARUNUNGAN + AT ANG PAGKAKILALA SA BANAL AY KAUNAWAAN.

(Ang aking sariling mga kaisipan — dalawang kasulatan na halos isa; napansin ko ang dalawang salita sa ilalim ng isang salitang Ingles. Sa Kawikaan 1:7 ang pasimula ay reshiyth (H7225) — sabi ni Strong ang una, ang pangulo. Sa Kawikaan 9:10 ang pasimula ay techillah (H8462) — sabi ni Strong ang isang pasimula, isang pagbubukas. Ang pagkatakot sa PANGINOON ay pareho: ang pinto na pinapasukan ng isang tao, at ang pangulong dako na hinahawakan nito magpakailanman pagkaraan. Ang isang tao ay hindi kailanman lalampas sa pagkatakot sa PANGINOON.)

I. Job 28:28 At sa tao ay sinabi niya, Narito, ang pagkatakot sa Dios ay siyang karunungan; at ang paghiwalay sa kasamaan ay pagkaunawa. **[H998 biynah ■] [H5493 suwr ■] [H2451 chokmah ■] [H3374 yirah ■]**

ANG PAGKATAKOT SA PANGINOON, IYAN AY KARUNUNGAN + ANG HUMIWALAY SA MASAMA AY UNAWA.

J. Mga Kawikaan 4:7 Karunungan ay pinaka pangulong bagay; kaya't kunin mo ang karunungan: Oo, sa lahat mong kukunin ay kunin mo ang unawa. **[H998 biynah ■] [H7069 qanah ■] [H7225 reshiyth ■] [H2451 chokmah ■]**

ANG KARUNUNGAN AY PANGUNAHING BAGAY → MAGTAMO KA NG KARUNUNGAN + AT SA IYONG BUONG PAGTATAMO AY MAGTAMO KA NG UNAWA.

(Ang aking mga personal na kaisipan — tingnan ang tag: ang principal ay ang mismong reshiyth (H7225, simula) mula sa Proverbs 1:7. Ang pagkatakot sa PANGINOON ay ang reshiyth ng kaalaman, at ang karunungan ay ang reshiyth ng lahat ng iyong makukuha. Ang mga unang bagay muna: matakot sa kaniya, at kamtin ito.)

K. Mga Kawikaan 8:17 Aking iniibig sila na nagsisiibig sa akin; at yaong nagsisihanap na masikap sa akin ay masusumpungan ako. **[H4672 matsa ■] [H7836 shachar ■]**

AKING INIIBIG SILA NA NAGSISIIBIG SA AKIN + AT YAONG NAGSISIHANAP NA MASIKAP SA AKIN AY MASUSUMPUNGAN AKO.

L. Mateo 7:7 Magsihingi kayo, at kayo'y bibigyan; magsihanap kayo, at kayo'y mangakasusumpung; magsituktok kayo, at kayo'y bubuksan: **[G2147 heurisko ■] [G2212 zeteo ■] [G154 aiteo ■]**

MAGSIHINGI KAYO, AT KAYO'Y BIBIGYAN + MAGSIHANAP KAYO, AT KAYO'Y MANGAKASUSUMPONG + MAGSITUKTOK KAYO, AT KAYO'Y BUBUKSAN.

(Ang aking mga personal na kaisipan — ngayon ang sanggol ay may kanyang buong turo. Ang karunungan ay hindi nagtatago mula sa mga naghahanap sa kanya; iniibig niya ang mga umiibig sa kanya. Humingi — sapagkat ang Diyos ay nagbibigay nang saganang-sagana. Hanapin — gaya ng paghahanap mo sa pilak. At ang Panginoon mismo ang tumitiyak nito: humanap, at ikaw ay makakatagpo. Ngayong natagpuan mo na siya, matuto kang lumakad kasama niya.)

II. PAGLAKAD — ANG GAGAWIN DITO KAPAG NASA IYO NA ITO

(Ang aking mga personal na kaisipan — nakatayo na ang sanggol; ngayon naman ang paglalakad. Ang karunungan natagpuan ay dapat INGATAN, at ang karunungan iniingatan ay dapat LAKARAN — araw-araw, sa tahanan at sa labas, sa harap ng Diyos at sa harap ng mga nasa labas. Pansinin ang mga salita ng yugtong ito: kunin, huwag kalilimutan, huwag pababaya, ingatan, dakilain, lumakad, ipakita. Ang karunungan ay hindi kayamanang ilalagak sa isang kaban; siya ay kasamahan sa paglalakbay.)

A. Mga Kawikaan 3:13 Mapalad ang tao na nakakasumpung ng karunungan, at ang tao na nagtatamo ng kaunawaan. **[H8394 tebuwnah ■] [H6329 puwq ■] [H2451 chokmah ■] [H4672 matsa ■] [H835 esher ■]**

MAPALAD ANG TAO NA NAKAKASUMPONG NG KARUNUNGAN + AT ANG TAO NA NAGTATAMO NG KAUNAWAAN.

(Ang aking mga personal na kaisipan — ang pang-unawa dito ay tebuwnah (H8394, understanding) — sinasabi ng Strong's na intelligence, reason, skillfulness — mula sa parehong ugat na biyn (H995, to understand). At ang gets ay puwa (H6329) — sinasabi ng Strong's na to draw out, to obtain. Ang karunungan ay hindi natatagpuan nang minsanan at panghabang-buhay; siya ay iginuguhit palabas araw-araw. Panghawakan mo ang salitang iyon; muli itong lumalabas sa dulo ng takbuhin.)

B. Mga Kawikaan 4:5 Magtamo ka ng karunungan, magtamo ka ng kaunawaan; huwag mong kalimutan, ni humiwalay man sa mga salita ng aking bibig: **[H7069 qanah ■]**

MAGTAMO KA NG KARUNUNGAN, MAGTAMO KA NG KAUNAWAAN + HUWAG MONG KALIMUTAN.

C. Mga Kawikaan 4:6 Huwag mo siyang pabayaang at iingatan ka niya; ibigin mo siya at iingatan ka niya. **[H5341 natsar ■] [H8104 shamar ■] [H5800 azab ■]**

HUWAG MO SIYANG PABAYAAN AT IINGATAN KA NIYA + IBIGIN MO SIYA AT IINGATAN KA NIYA.

D. Mga Kawikaan 4:8 Iyong ibunyi siya, at kaniyang itataas ka: kaniyang dadalhin ka sa karangalan, pagka iyong niyakap siya. **[H2263 chabaq ■] [H5549 calal ■]**

IYONG IBUNYI SIYA, AT KANIYANG ITATAAS KA + KANIYANG DADALHIN KA SA KARANGALAN.

(Ang aking mga personal na kaisipan — pansinin ang kapalit sa tatlong ito: huwag mo siyang pabayaang — iniingatan ka niya. Ibiging mo siya — pinananatili ka niya. Itaas mo siya — itinataas ka niya. Ang ginagawa ng isang tao SA karunungan, ginagawa ng karunungan sa tao. Ingatan mo siya, at ikaw ay iingatan.)

E. Mga Kawikaan 3:21 Anak ko, huwag silang mangahiwalay sa iyong mga mata; ingatan mo ang magaling na karunungan at ang kabaitan; **[H4209 mezzimma ■] [H8454 tuwshiyah ■] [H5341 natsar ■]**

ANAK KO, HUWAG SILANG MANGAHIWALAY SA IYONG MGA MATA + INGATAN MO ANG MAGALING NA KARUNUNGAN AT ANG KABAITAN.

F. Mga Kawikaan 3:22 Sa gayo'y magiging buhay sila sa iyong kaluluwa, at biyaya sa iyong leeg. **[H2416 chay ■]**

SA GAYO'Y MAGIGING BUHAY SILA SA IYONG KALULUWA + AT BIYAYA SA IYONG LEEG.

G. Mga Awit 90:12 Kaya ituro mo sa amin ang pagbilang ng aming mga kaarawan, upang kami ay mangagtamo sa amin ng pusong may karunungan. **[H2451 chokmah ■] [H4487 manah ■]**

KAYA ITURO MO SA AMIN ANG PAGBILANG NG AMING MGA KAARAWAN → UPANG KAMI AY MANGAGTAMO SA AMIN NG PUSONG MAY KARUNUNGAN.

(Ang aking mga personal na kaisipan — Nananalangin si Moises ng panalangin ng paglakad: turuan kaming BILANGIN ang aming mga araw. Ang paglakad ng karunungan ay isang paglakad araw-araw; ang taong bumibilang ng kanyang mga araw ay gumagamit nito nang mabuti. Ihilig ang iyong puso NGAYON.)

H. Deuteronomio 4:6 Ingatan nga ninyo at inyong isagawa; sapagka't ito ang inyong karunungan at ang inyong kaalaman sa paningin ng mga tao, na makakarinig ng mga palatuntunang ito, at magsasabi, Tunay na ang dakilang bansang ito ay isang pantas at maalam na bayan. **[H2450 chakam ■] [H998 biynah ■] [H2451 chokmah ■] [H8104 shamar ■]**

INGATAN NGA NINYO AT INYONG ISAGAWA = SAPAGKA'T ITO ANG INYONG KARUNUNGAN AT ANG INYONG KAALAMAN SA PANINGIN NG MGA TAO.

I. Mga Taga-Colosas 4:5 Magsilakad kayo na may karunungan sa nangasa labas, na inyong samantalain ang panahon. **[G1805 exagorazo ■] [G4678 sophia ■] [G4043 peripateo ■]**

MAGSILAKAD KAYO NA MAY KARUNUNGAN SA NANGASA LABAS + NA INYONG SAMANTALAHIN ANG PANAHO.

J. Mga Taga-Efeso 5:15 Mangagingat nga kayong lubos kung paano kayo lumalakad, huwag gaya ng mga mangmang, kundi gaya ng marurunong; **[G4680 sophos ■] [G199 akribos ■] [G4043 peripateo ■]**

MAGLAKAD NANG MAINGAT + HINDI GAYA NG MGA MANGMANG, KUNDI GAYA NG MARORONONG.

K. Mga Taga-Efeso 5:16 Na inyong samantalain ang panahon, sapagka't ang mga araw ay masasama. **[G2540 kairos ■] [G1805 exagorazo ■]**

NA INYONG SAMANTALAHIN ANG PANAHO + SAPAGKA'T ANG MGA ARAW AY MASASAMA.

(Ang aking mga sariling kaisipan — ihanay si Moises sa tabi ni Pablo, at iisa ang lakad. TINUPAD ng Israel ang mga palatuntunan, at nakita ng mga bansa ang kanilang karunungan; tayo'y LUMALAKAD sa karunungan sa harap ng mga nasa labas. At makalawang sinabi ni Pablo, na tinutubos ang panahon — tingnan ang tatak, G1805: sinasabi ng Strong's na bilhin. Ang marunong na lumalakad ay tumutubos sa kanyang mga araw, sapagka't ang mga araw ay masasama. Ang karunungang nilalakaran ay karunungang NAKIKITA — at ang mga nasa labas ay nakatingin.)

L. Santiago 3:13 Sino ang marunong at matalino sa inyo? ipakita niya sa pamamagitan ng mabuting kabuhayan ang kaniyang mga gawa sa kaamuan ng karunungan. **[G4240 prautes ■] [G391 anastrophe ■] [G1990 epistemon ■] [G4680 sophos ■]**

IPAKITA NIYA SA PAMAMAGITAN NG MABUTING ASAL ANG KANIYANG MGA GAWA + NA MAY KAAMUAN NG KARUNUNGAN.

(Ang aking mga personal na kaisipan — narito ang patunay ng yugto ng paglalakad: sino ang marunong sa inyo? Ipakita niya ito — hindi sa bibig, kundi sa mabuting paraan ng pamumuhay, at ayon sa Strong's, ang anastrophe (G391, pag-uugali) ay nangangahulugan ng asal, ang paraan ng pamumuhay. At ang pagpapakita ay may KAAMUAN. Ang karunungan na nagmamalaki ay hindi mula sa itaas. Ngayon napatunayan na ang paglalakad; humanda na tumakbo.)

III. TATAKBUHIN ANG PAKIKIPAGPAAGAWAN — ISUKO ITO GAYA NG ISANG SUNDALO SA HUKBO NG DIYOS

(Ang aking mga personal na kaisipan — ngayon ang paglakad ay nagiging takbuhan, at ang takbuhan ay nagiging digmaan. At pansinin ang sandata ng digmaang ito: hindi ito ang lakas ng tao. Ang karunungan ay mas mabuti kaysa sa lakas; ibinabagsak ng isang taong marunong ang lakas ng isang lungsod; ang mga sandata ng ating pakikidigma ay hindi makamundo. Ang alagad ng Diyos ay iniaalay ang kanyang karunungan tulad ng pagtatakbo na inihahandog ang kanyang lakas — isang bibig na kaloob ng Panginoon, isang tabak na siyang salita ng Diyos, at ang walang-kapinsalaang paraan ng mga tupa na isinusugo sa gitna ng mga lobo.)

A. Mangangaral 9:14 Nagkaroon ng maliit na bayan, at ilan ang tao sa loob niyaon; at may dumating na dakilang hari laban doon, at kumubkob, at nagtayo ng mga malaking tanggulan laban doon:

[H4685 matsowd ■]

MAY MALIIT NA BAYAN, AT ILAN ANG TAO SA LOOB NIYAON + MAY DUMATING NA DAKILANG HARI LABAN DOON, AT KUMUBKOB

B. Mangangaral 9:15 May nasumpungan nga roong isang dukhang pantas na lalake, at iniligtas niya ng kaniyang karunungan ang bayan; gayon ma'y walang umalaala sa dukhang lalaking yaon.

[H4422 malat ■] [H2451 chokmah ■] [H2450 chakam ■] [H4542 micken ■] [H4672 matsa ■]

ISANG DUKHANG LALAKING MARUNONG SA PAMAMAGITAN NG KANYANG KARUNUNGAN ANG NAGLIGTAS SA BAYAN + GAYUNMAN AY WALANG TAO NA NAALALA ANG DUKHANG LALAKI RIN.

C. Mangangaral 9:16 Nang magkagayo'y sinabi ko, Karunungan ay maigi kay sa kalakasan: gayon ma'y karunungan ng dukhang taong yaon ay hinamak, at ang kaniyang mga salita ay hindi dinidinig.

[H1369 gebuwrah ■] [H2451 chokmah ■]

KARUNUNGAN AY MAIGI KAY SA KALAKASAN + GAYON MA'Y KARUNUNGAN NG DUKHANG TAONG YAON AY HINAMAK.

(Ang aking mga personal na kaisipan — panatiliing nakaharap sa inyo ang mahirap na taong marunong sa buong takbuhin. Dumating ang dakilang hari na may mga kagamitan sa pagkubkob; dumating ang mahirap na tao na may karunungan; at ang bayan ay nagtindig. Mas mabuti ang karunungan kaysa lakas — bagaman kinamumuhian ito ng mga tao, at hindi naaalala ang taong yaon. Huwag tumakbo para sa alaala ng mga tao; sapat na ang bayang naligtas, at hindi kinalilimutan ng Diyos.)

D. Mga Kawikaan 24:5 Ang pantas na tao ay malakas; Oo, ang taong maalam ay lumalago ang kapangyarihan. **[H3581 koach ■] [H1847 daath ■] [H5797 oz ■] [H2450 chakam ■]**

ANG PANTAS NA TAO AY MALAKAS + ANG TAONG MAALAM AY LUMALAGO ANG KAPANGYARIHAN.

E. Mga Kawikaan 21:22 Sinasampa ng pantas ang bayan ng makapangyarihan, at ibinabagsak ang lakas ng pagkakatiwala niyaon. **[H5797 oz ■] [H1368 gibbor ■] [H5927 alah ■] [H2450 chakam ■]**

SINASAMPA NG PANTAS ANG BAYAN NG MAKAPANGYARIHAN + AT IBINABAGSAK ANG LAKAS NG PAGKAKATIWALA NIYAON.

F. 2 Mga Taga-Corinto 10:4 (Sapagka't ang mga sandata ng aming pakikilaban ay hindi ukol sa laman, kundi sa harapan ng Dios ay may kapangyarihang gumiba ng mga kuta); **[G3794 ochuroma ■]**
[G4752 strateia ■]

SAPAGKA'T ANG MGA SANDATA NG AMING PAKIKILABAN AY HINDI UKOL SA LAMAN + KUNDI SA HARAPAN NG DIOS AY MAY KAPANGYARIHANG GUMIBA NG MGA KUTA.

(Ang aking mga personal na kuro-kuro — ihanay si Solomon sa tabi ni Pablo. Ang taong pantas ay umaakyat sa lungsod ng malakas at ibinabagsak ang kalakasan nito; ang kawal ni Cristo ay ibinabagsak ang mga kuta — at ang kanyang mga sandata ay hindi makamundo, kundi makapangyarihan SA PAMAMAGITAN NG DIOS. Ang digmaan ng karunungan ay hindi napapanalunan sa lakas ng tao. Ito ay napapanalunan sa pamamagitan ng salita.)

G. Mga Taga-Efeso 6:17 At magsikuha rin naman kayo ng turbante ng kaligtasan, at ng tabak ng Espiritu, na siyang salita ng Dios: **[G4487 rhema ■]** **[G3162 machaira ■]**

AT MAGSIKUHA RIN NAMAN KAYO NG TURBANTE NG KALIGTASAN + AT NG TABAK NG ESPIRITU, NA SIYANG SALITA NG DIOS.

H. Lucas 21:15 Sapagka't bibigyan ko kayo ng isang bibig at karunungan, na hindi mangyayaring masalangsang o matutulan man ng lahat ninyong mga kaalit. **[G436 anthistemi ■]** **[G471 antepo ■]**
[G4678 sophia ■] **[G4750 stoma ■]** **[G1325 didomi ■]**

SAPAGKA'T BIBIGYAN KO KAYO NG ISANG BIBIG AT KARUNUNGAN + NA HINDI MANGYAYARING MASALANGSANG O MATUTULAN MAN NG LAHAT NINYONG MGA KAALIT.

(Ang aking mga personal na kaisipan — ang sundalo ang naghahandog, at ang Kapitan ang siyang nagkakaloob. Sa oras ng pagsubok, ang karunungan ay hindi galing sa sarili mong naimbak na karunungan; BIBIGYAN KO KAYO, sabi ng Panginoon — ng bibig at karunungan na hindi matutulan ng sinumang kaaway. Ang Isa na nagbigay noong una — humingi sa Diyos — ay nagkakaloob din sa gitna ng laban. Ihandog mo ang iyong bibig, at pupunuin niya ito.)

I. 2 Timoteo 3:15 At mula sa pagkasanggol ay iyong nalalaman ang mga banal na kasulatan na makapagpadunong sa iyo sa ikaliligtas sa pamamagitan ng pananampalataya kay Cristo Jesus. **[G4991 soteria ■]** **[G4679 sophizo ■]** **[G1121 gramma ■]** **[G1025 brephos ■]**

MULA SA PAGKABATA AY NAKILALA MO NA ANG MGA BANAL NA KASULATAN → MAKAPAGPAPADUNONG SA IYO TUNGO SA KALIGTASAN.

(Ang aking mga personal na kaisipan — makita ang buong lakad sa isang tanawin: mula sa isang SANGGOL — brephos (G1025, child), sabi ng Strong's ay isang sanggol — hanggang sa KALIGTASAN. At ang daan sa pagitan ay ang mga banal na kasulatan, na may kakayahang gawin kang marunong — sophizo (G4679, to make wise). Ang tabak ng takbuhing ito ay ang kaparehong aklat na iyong kinilala mula pa sa pagkasanggol. Kailanman ay huwag mo itong ilayo sa iyo.)

J. Mateo 10:16 Narito, sinusugo ko kayong gaya ng mga tupa sa gitna ng mga lobo: mangagpakatalino nga kayong gaya ng mga ahas at mangagpakatimtimang gaya ng mga kalapati. **[G185 akeraios ■]**
[G5429 phronimos ■]

SUSUGO GAYA NG MGA TUPA SA GITNA NG MGA LOBO + MANGAGPAKATALINO GAYA NG MGA AHAS, AT MANGAGPAKATIMTIMANG GAYA NG MGA KALAPATI.

(Ang aking mga sariling kaisipan — pansinin ang salitang pinili ng Panginoon. Hindi sophos (G4680, matalino) dito, kundi phronimos (G5429, marunong) — sinasabi ng Strong's na maingat, mapagbulay-bulay. Sa gitna ng mga asong-gubat, kinakailangan ng sundalo ang mapagbantay na karunungan ng landas; at kasama nito ang akeraios (G185, walang muwang), na sinasabi ng Strong's na nangangahulugang walang-halo. Mapagbantay gaya ng ahas, walang-halo gaya ng kalapati: ito ang paraan ng pagtakbo ng isinugo.)

K. Santiago 3:15 Hindi ito ang karunungan bumababa mula sa itaas, kundi ang nauukol sa lupa, sa laman, sa diablo. **[G5591 psuchikos ■]** **[G1919 epigeios ■]**

HINDI ITO ANG KARUNUNGANG BUMABABA MULA SA ITAAS + KUNDI ANG NAUUKOL SA LUPA, SA LAMAN, SA DIABLO.

L. Santiago 3:17 Nguni't ang karunungan buhat sa itaas, ay una-una'y malinis saka mapayapa, banayad, madaling panaingan, puspos ng kaawaan at ng mabubuting bunga, walang inaayunan, walang pagpapaimbabaw. **[G1516 eirenikos ■]** **[G53 hagnos ■]** **[G509 anothen ■]** **[G4678 sophia ■]**

NGUNI'T ANG KARUNUNGANG BUHAT SA ITAAS, AY UNA-UNA'Y MALINIS SAKA MAPAYAPA + PUSPOS NG KAAWAAN AT NG MABUBUTING BUNGA.

(Ang aking mga sariling kaisipan — dalawang karunungan ang nagtatagpo sa larangang ito, at ang sundalo ay dapat malaman kung alin sa dalawa ang tama. May karunungan mula sa ibaba — makalupa, makasensuwal, diabolikal; at mayroon ding karunungan mula sa itaas — una'y DALISAY, saka mapayapa. Pansinin ang pagkakasunod-sunod: dalisay muna. Ang kapayapaang ipinagpapalit ang kadalisayan ay hindi mula sa itaas. Makipaglaban nang may dalisay na karunungan, at ang takbuhin ay matatapos nang maayos hanggang sa huling hakbang.)

IV. ANG HANGGANAN — KARUNUNGAN, AT ANG SALITA, NANANATILI MAGPAKAILANMAN

(Ang aking mga personal na kaisipan — bawat takbuhin ay may hangganan, at ang hangganang ito ay hindi isang pader; ito ay isang Persona. Sa buong pag-aaral, hinanap natin ang karunungan bilang isang bagay na makukuha; sa linya ng katapusan siya ay tumitindig at may pangalan: Cristo, ang kapangyarihan ng Dios, at ang karunungan ng Dios. Ang mga kayamananang hinukay mo ay nakatago sa KANYA. At ang karunungan ay mas matanda kaysa sa takbuhin — mula sa walang hanggan, bago pa magkaroon ng lupa. Ang tumatakbo patungo sa karunungan ay tumatakbo patungo sa hindi maaaring lumipas.)

A. 1 Mga Taga-Corinto 1:24 Nguni't sa kanila na mga tinawag, maging mga Judio at mga Griego, si Cristo ang kapangyarihan ng Dios, at ang karunungan ng Dios. **[G4678 sophia ■] [G1411 dunamis ■]**

SI CRISTO = ANG KAPANGYARIHAN NG DIYOS, AT ANG KARUNUNGAN NG DIYOS.

B. 1 Mga Taga-Corinto 1:30 Datapuwa't sa kaniya kayo'y nangasa kay Cristo Jesus, na sa atin ay ginawang karunungang mula sa Dios, at katuwiran at kabanalan, at katubusan: **[G629 apolutrosis ■] [G38 haggiasmos ■] [G4678 sophia ■]**

SI CRISTO JESUS = NAGING KARUNUNGAN + KATUWIRAN + KABANALAN + PAGTUBOS SA ATIN.

(Ang aking mga personal na kaisipan — dito nagwawakas ang buong paghahanap. Ang karunungan, sa huli, ay hindi talaga isang bagay; ito ay isang Persona, at siya ang gawa para sa ATIN. Humingi ka sa Diyos ng karunungan; ibinigay ng Diyos ang kanyang Anak. Ang taong may Kristo ay may karunungan, at katuwiran, at pagpapabanal, at katubusan na kasama niya.)

C. Mga Taga-Colosas 2:3 Na siyang kinatataguan ng lahat ng mga kayamanan ng karunungan at ng kaalaman. **[G1108 gnosis ■] [G4678 sophia ■] [G2344 thesauros ■] [G614 apokruphos ■]**

NA SIYANG KINATATAGUAN NG LAHAT NG MGA KAYAMANAN NG KARUNUNGAN AT NG KAALAMAN.

(Ang aking mga personal na kaisipan — alalahanin ang mga araw ng pagkakayod: hanapin siya na parang mga nakatagong kayamanan. Ngayon ay tingnan kung saan itinago ang mga kayamanan sa buong panahon — SA KANYA. Hindi ilang kayamanan lamang; LAHAT. Ang naghukay patungo kay Cristo ay mahusay ang paghuhukay.)

D. 1 Mga Taga-Corinto 2:7 Kundi sinasalita namin ang karunungan ng Dios sa hiwaga, yaong karunungan na itinalaga ng Dios, bago nilalang ang mga sanglibutan sa ikaluluwalhati natin: **[G4309 proorizo ■] [G613 apokrupto ■] [G3466 musterion ■] [G4678 sophia ■]**

ANG KARUNUNGAN NG DIYOS SA ISANG HIWAGA + NA ITINALAGA NG DIYOS BAGO PA ANG SANLIBUTAN PARA SA KALUWALHATIAN NATIN.

E. Mga Kawikaan 8:22 Inari ako ng Panginoon sa pasimula ng kaniyang lakad, bago pinasimulan ang kaniyang mga gawa ng una. **[H7225 reshiyth ■] [H7069 qanah ■]**

INARI AKO NG PANGINOON SA PASIMULA NG KANIYANG LAKAD + BAGO PINASIMULAN ANG KANIYANG MGA GAWA NG UNA.

F. Mga Kawikaan 8:23 Ako'y nalagay mula noong araw mula ng walang pasimula, bago nalikha ang lupa. **[H5769 owlam ■]**

AKO'Y NAHALAL MULA SA WALANG PASIMULA + BAGO NAGKAROON ANG LUPA.

(Ang aking mga personal na kaisipan — pansinin ang mga tatak, at makita ang isang sinulid sa buong aklat. Get ay qanah (H7069, to get) — kunin ang karunungan; at possessed dito ang kaparehong qanah: SINAPUPUNAHAN ng PANGINOON ang karunungan sa reshiyth (H7225, beginning) ng kanyang daan. Ang inutos ng Diyos sa iyo na kunin, siya mismo ay nagtaglay na mula pa sa walang hanggan. At sinabi ni Pablo na ang nakatagong karunungan ay itinalaga NA BAGO ANG SANLIBUTAN para sa ating kaluwalhatian — ang linya ng katapusan ay inilagay bago pa man ang lupa ay maging.)

G. Mga Kawikaan 8:35 Sapagka't sinomang nakakasumpong sa akin, ay nakakasumpong ng buhay. At magtatamo ng lingap ng Panginoon. **[H7522 ratsown ■] [H6329 puwq ■] [H2416 chay ■] [H4672 matsa ■]**

SAPAGKA'T SINOMANG NAKAKASUMPONG SA AKIN + AT MAGTATAMO NG LINGAP NG PANGINOON.

H. Daniel 12:3 At silang pantas ay sisilang na parang ningning ng langit; at silang mangagbabalik ng marami sa katuwiran ay parang mga bituin magpakailan man. **[H2096 zohar ■] [H2094 zahar ■] [H7919 sakal ■]**

ANG MGA MARUNONG AY MAGNININGNING NA GAYA NG KANINANGAN NG KALANGITAN + AT GAYA NG MGA BITUIN MAGPAKAILAN-KAILAN PA MAN.

I. Mga Kawikaan 3:35 Ang pantas ay magmamana ng kaluwalhatian; nguni't kahihiyan ay magiging ganti sa mga mangmang. **[H3519 kabowd ■] [H5157 nachal ■] [H2450 chakam ■]**

ANG PANTAS AY MAGMAMANA NG KALUWALHATIAN.

(Ang aking mga personal na kaisipan — ang korona ng tumatakbo dito ay liwanag at kaluwalhatian: ang marunong ay MAGNININGNING, magpakailanman; ang marunong ay MAGMAMANA ng kaluwalhatian. At hindi ito para sa sariling pangalan ng tumatakbo — silang mga nagbabaling ng MARAMI tungo sa katuwiran. Ang dukhang marunong na walang sinumang nag-alaala — inaalaala siya ng Diyos, at inilalagay siya bilang isang bituin.)

J. Mga Awit 111:10 Ang pagkatakot sa Panginoon ay pasimula ng karunungan; may mabuting pagkaunawa ang lahat na nagsisisunod ng kaniyang mga utos. Ang kaniyang kapurihan ay nananatili magpakailan man. **[H5975 amad ■] [H2451 chokmah ■] [H7225 reshiyth ■] [H3374 yirah ■]**

ANG PAGKATAKOT SA PANGINOON AY PASIMULA NG KARUNUNGAN + ANG KANIYANG KAPURIHAN AY NANANATILI MAGPAKAILAN MAN.

(Ang aking mga sariling kuro-kuro — dinadala ka ng awit mula sa unang paggapang hanggang sa huling taludtod sa isang dako: ang pagkatakot sa PANGINOON, ang pasimula — at ang papuri na NANANATILI MAGPAKAILANMAN. Kung saan nagsimula ang takbuhin, doon din hindi natatapos ang awit.)

K. Isaias 40:8 Ang damo ay natutuyo, ang bulaklak ay nalalanta; nguni't ang salita ng ating Dios ay mamamalagi magpakailan man. **[H1697 dabar ■]**

ANG DAMO AY NATUTUYO, ANG BULAKLAK AY NALALANTA + NGUNI'T ANG SALITA NG ATING DIOS AY MAMAMALAGI MAGPAKAILAN MAN.

L. Mateo 24:35 Ang langit at ang lupa ay lilipas, datapuwa't ang aking mga salita ay hindi lilipas. **[G3056 logos ■]**

ANG LANGIT AT ANG LUPA AY LILIPAS + DATAPUWA'T ANG AKING MGA SALITA AY HINDI LILIPAS.

(Ang aking mga personal na kaisipan — ang mga kasulatan ang nagpapadunong sa iyo tungo sa kaligtasan; at ang mga kasulatan ay nananatili kahit tapos na ang takbuhin, at kahit lumipas na ang langit at ang lupa. Ang karunungan ay mula pa noong kawalang-hanggan, at ang salita ay nananatili magpakailanman: ang taong tumatakbo para dito ay tumatakbo para sa bagay na nagtatagal. Walang anuman sa takbuhing ito ang mawawala sa guhit.)

BIBIG NG DALAWA

Mga Kawikaan 2:6 Sapagka't ang Panginoon ay nagbibigay ng karunungan, sa kaniyang bibig nanggagaling ang kaalaman at kaunawaan: **[H2451 chokmah ■] [H5414 nathan ■]**

SAPAGKA'T ANG PANGINOON AY NAGBIBIGAY NG KARUNUNGAN + SA KANIYANG BIBIG NANGGAGALING ANG KAALAMAN AT KAUNAWAAN.

Daniel 2:21 At kaniyang binabago ang mga panahon at mga kapanahunan; siya'y nagaalis ng mga hari, at naglalagay ng mga hari; siya'y nagbibigay ng karunungan sa marunong at ng kaalaman sa makakaalam ng unawa; **[H2452 chokmah ■]**

BINIBIGYAN NIYA NG KARUNUNGAN ANG MGA PANTAS + KAALAMAN SA MGA NAKAKAALAM NG UNAWA.

Santiago 1:5 Nguni't kung nagkukulang ng karunungan ang sinoman sa inyo, ay humingi sa Dios, na nagbibigay ng sagana sa lahat at hindi nanunumbat; at ito'y ibibigay sa kaniya. **[G154 aiteo ■]**

[G4678 sophia ■]

HUMINGI SA DIYOS + IBIBIGAY SA KANYA.

2 Mga Taga-Corinto 13:1 Ito ang ikatlo na ako'y paririyang sa inyo. Sa bibig ng dalawang saksi o ng tatlo ay papagtibayin ang bawa't salita. **[G3144 martus ■]**

SA BIBIG NG DALAWANG SAKSI O NG TATLO AY PAPAGTIBAYIN ANG BAWA'T SALITA.

(Ang aking mga personal na kaisipan — tatlong saksi, at isang patotoo: ang karunungan ay IBINIGAY ng Diyos. Sinabi ni Solomon, ang PANGINOON ay nagbibigay ng karunungan. Sinabi ni Daniel, siya ay nagbibigay ng karunungan sa mga marunong. Sinabi ni Santiago, humingi sa Diyos, at ito ay ibibigay. Hindi binili ng salapi, hindi natutunan mula sa mga tao — IBINIGAY. Sa bibig ng dalawa o tatlong saksi ang bagay ay natatatag: pumunta sa Nagbibigay.)

ANG ANINO AT ANG KATUPARAN

Shadow 1 Mga Hari 3:12 Narito, aking ginawa ayon sa iyong salita: narito, aking binigyan ka ng isang pantas at matalinong puso; na anopa't walang naging gaya mo na una sa iyo, o may babangon mang sinoman pagkamatay mo. **[H995 biyn ■] [H2450 chakam ■]**

BINIGYAN KITA NG PANTAS AT NAUNAWANG PUSO + WALANG GAYA MO.

Shadow 1 Mga Hari 10:24 At hinanap ng buong lupa ang harapan ni Salomon, upang makinig ng kaniyang karunungan, na inilagay ng Dios sa kaniyang puso. **[H2451 chokmah ■] [H1245 baqash ■]**

AT HINANAP NG BUONG LUPA ANG HARAPAN NI SALOMON + UPANG MAKINIG NG KANIYANG KARUNUNGAN, NA INILAGAY NG DIOS SA KANIYANG PUSO.

Fulfillment Mateo 12:42 Magbabangon sa paghuhukom ang reina ng timugan na kasama ng lahing ito, at ito'y hahatulan: sapagka't siya'y nanggaling sa mga wakas ng lupa upang pakinggan ang karunungan ni Salomon; at narito, dito'y may isang lalong dakila kay sa kay Salomon. **[G4119 pleion ■]**

[G4678 sophia ■]

SIYA AY NANGGALING SA MGA KADULUHAN NG LUPA UPANG DINGGIN ANG KARUNUNGAN NI SOLOMON → ISANG DAKILA KAYSA KAY SOLOMON AY DITO.

Fulfillment Lucas 2:52 At lumalaki si Jesus sa karunungan at sa pangangatawan, at sa pagbibigay lugod sa Dios at sa mga tao. **[G4678 sophia ■] [G4298 prokopto ■]**

AT LUMALAKI SI JESUS SA KARUNUNGAN AT SA PANGANGATAWAN + AT SA PAGBIBIGAY LUGOD SA DIOS AT SA MGA TAO.

(Ang aking mga sariling kaisipan — Humiling si Solomon, at ang karunungan ay IBINIGAY sa kanya, at ang buong lupa ay dumating upang makinig. Naroon ang anino. Ang katotohanan ay higit na dakila: isang bata ang lumaki sa karunungan — siya mismo ang lumakad sa buong landas, mula pagkabata hanggang sa krus — at tungkol sa kanya ay sinabi, isang HIGIT na dakila kaysa kay Solomon ang narito. Ang karunungan ni Solomon ay humatak sa reyna mula sa pinakamalayong bahagi ng lupa; si Cristo AY ang karunungan ng Dios, at nakatago sa kanya ang LAHAT ng mga kayamanan. Lumapit ka nang higit pa kaysa sa kanyang inilakbay, at makasumpung ka nang higit pa kaysa sa kanyang nasumpungan.)

PANANAPOS

Mga Kawikaan 4:18 Nguni't ang landas ng matuwid ay parang maliyab na liwanag, na sumisilang ng higit at higit sa sakdal na araw. **[H216 owr ■] [H734 orach ■]**

NGUNI'T ANG LANDAS NG MATUWID AY PARANG MALIYAB NA LIWANAG + NA SUMISILANG NG HIGIT AT HIGIT SA SAKDAL NA ARAW.

Mga Taga-Colosas 1:9 Dahil dito'y kami naman, mula nang araw na aming marinig ito, ay hindi kami nagsisitigil ng pananalangin at ng paghingi na patungkol sa inyo, upang kayo'y puspusin ng kaalaman ng kaniyang kalooban, sa buong karunungan at pagkaunawa ayon sa espiritu **[G4907 sunesis ■]**

[G4678 sophia ■] [G4137 pleroo ■]

UPANG KAYO'Y MAPUSPOS NG KAALAMAN TUNGKOL SA KANYANG KALOOBAN + SA LAHAT NG KARUNUNGAN AT PANG-UNAWANG ESPIRITUAL.

(Ang aking mga sariling kaisipan — ngayon ay tipunin ang buong daan pauwi. Una ang gumagapang: saan matatagpuan ang karunungan? Manghingi sa Diyos, dumaing hanggang sa siya, hanapin siya na parang pilak — at magsimula sa pagkatakot sa PANGINOON. Pagkatapos ang paglalakad: kamtin siya, huwag siyang pabayaang, dakilain siya; lakad nang may karunungan sa mga nasa labas, at ipakita ito nang may kahinahunan. Pagkatapos ang takbuhan at ang digmaan: ang karunungan ay lalong mabuti kaysa sa lakas; ang mga sandata ay hindi ukol sa sanlibutan; isang bibig at karunungan na ibinigay na hindi malalabanan ng kaaway; ang mga kasulatan na makapagpapadunong sa iyo tungo sa

kaligtasan. Pagkatapos ang linya: si Cristo, ang kapangyarihan ng Diyos at ang karunungan ng Diyos, na ginawa sa atin na karunungan — na tinataglay ng PANGINOON magmula sa walang hanggan — at ang marunong ay nagliliwanag na gaya ng mga bituin magpakailanman at walang hanggan. Ang landas ng ganap ay lumiliwanag NANG PAGIBAYO AT PAGIBAYO patungo sa sakdal na araw: ang lakad na ito ay hindi nangungulimlim sa katapusan; ito ay nagliliwanag. Magpatuloy sa paglakad, at magliwanag.)

PAGSASANAY NA PAGESUSULIT

- 1. Santiago 1:5 — Nguni't kung nagkukulang ng karunungan ang sinoman sa inyo, ay humingi sa Dios, na nagbibigay ng sagana sa lahat at hindi nanunumbat; at:**
 - a) hindi nanunumbat
 - b) hindi nanghihina
 - c) hindi kinalilimutan
- 2. Kawikaan 4:7 — Karunungan ay pinaka pangulong bagay; kaya't:**
 - a) magkamit ng unawa
 - b) kunin mo ang karunungan
 - c) magkamit ng kaalaman
- 3. Ecclesiastes 9:15 — May nasumpungan nga roong isang dukhang pantas na lalake, at iniligtas niya ng kaniyang karunungan:**
 - a) umaakyat sa lunsod ng mga makapangyarihan
 - b) hinamak, at hindi pinakinggan ang kanyang mga salita
 - c) iniligtas ang bayan
- 4. Lucas 21:15 — Sapagka't bibigyan ko kayo ng isang bibig at karunungan, na hindi mangyayaring masalangsang o matutulan man ng lahat ninyong mga kaalit:**
 - a) sagutin man o labanan
 - b) sumalungat o manaig
 - d) hindi mangyayaring masalangsang o matutulan man
- 5. Santiago 3:17 — Nguni't ang karunungan buhat sa itaas, ay una-una'y**
 - a) mapayapa, saka dalisay
 - b) malinis, saka mapayapa
 - c) mahinahon, tapos dalisay
- 6. Kawikaan 8:22 — Inari ako ng Panginoon sa pasimula ng kaniyang lakad:**
 - a) o bago pa man ang lupa
 - b) bago pinasimulan ang kaniyang mga gawa ng una
 - c) mula pa noong walang hanggan
- 7. 1 Corinthians 2:7 — Kundi sinasalita namin ang karunungan ng Dios sa hiwaga, yaong karunungan na itinalaga ng Dios, bago nilalang ang mga sanglibutan sa ikaluluwalhati natin:**
 - a) tungo sa kaligtasan
 - b) sa buong ikalulugod
 - c) sa ikaluluwalhati natin

SUSI SA SAGOT: 1-a, 2-b, 3-c, 4-c, 5-b, 6-b, 7-c

PAANO SUMASANGA ANG PAG-AARAL NA ITO

PAANO NAGDUDULOT NG LIWANAG ANG ANINO: IBINIGAY KAY SOLOMON ANG KARUNUNGAN, AT HINANGAD NG BUONG LUPA NA MARINIG ITO (1 HARI 10:24); NANGGALING ANG REYNA MULA SA MGA DULONG BAHAGI NG LUPA, AT ANG LALONG DAKILA KAY SOLOMON AY NARITO (MATEO 12:42) — AT ANG LALONG DAKILANG IYON AY ANG KARUNUNGAN MISMO NG DIOS (1 CORINTO 1:24), HANDA NA PARA SA SARILI NITONG PAG-AARAL.

→ IPINALILIWANAG ITO NG BAGONG TIPAN: ANG SANGGOL AY PINAG-UTUSANG HANAPIN ANG KARUNUNGAN NA PARANG MGA KAYAMANANG NAKATAGO (PROVERBS 2:4); IPINAKIKITA NG APOSTOL KUNG SAAN ITO NAKALAGAK — NA SA KANIYA NAKATAGO ANG LAHAT NG MGA KAYAMANAN NG KARUNUNGAN AT KAALAMAN (COLOSSIANS 2:3) — ANG PAGHUKAY AY NAGWAWAKAS SA ISANG PERSONA.

KUNG PAANO MAHALAGA ANG MGA SALITA: ANG "PASIMULA" SA KAWIKAAN 1:7 AY RESHIYTH (H7225 — ANG UNA, ANG PINUNO), AT ANG "PASIMULA" SA KAWIKAAN 9:10 AY TECHILLAH (H8462 — ISANG PAGSISIMULA); AT ANG KARUNUNGAN AY ANG PINAKAPUNO — RESHIYTH MULI (KAWIKAAN 4:7) — AT ANG PANGINOON AY NAG-TAGLAY NG KARUNUNGAN SA RESHIYTH NG KANYANG LAKAD (KAWIKAAN 8:22) — TANDAAN KUNG ALING SALITA ANG NAKATAYO SA ALING LUGAR, AT KUNG BAKIT.

KUNG PAANO ITO UMAABOT SA KAWALANG-HANGGAN: ANG KARUNUNGAN AY NATATAG MULA NG WALANG PASIMULA (KAWIKAAN 8:23), ANG NATATAGONG KARUNUNGAN AY ITINAKDA NG DIOS BAGO PA ANG MGA PANAHOON PARA SA IKALUWALHATI NATIN (1 MGA TAGA-CORINTO 2:7), AT ANG MGA PANTAS AY SISILANG NA PARANG MGA BITUIN MAGPAKAILAN-KAILAN MAN (DANIEL 12:3).

RABBIT TRAIL: DALAWANG KARUNUNGAN ANG NAKATAYO SA ISANG KAPITULO — ANG KARUNUNGANG MULA SA ITAAS, UNA SA LAHAT AY DALISAY, AT ANG KARUNUNGANG PANLUPA, LAMAN, AT DEMONYO (SANTIAGO 3:15-17) — DALAWANG BUKAL, DALAWANG BUNGA — SIYASATIN MO.

POSIBLENG PAGHAYAG: ANG NAGTAMO SA KAWIKAAN 3:13 AT ANG MAGTATAMO SA KAWIKAAN 8:35 AY ISA AT ANG MISMONG SALITANG HEBREO (H6329 PUWQ — TAMUHIN) — ANG TAO NA TUMATAMO NG KAUNAWAAN ARAW-ARAW AY ANG MISMONG TAO NA TUMATAMO NG BUHAY, AT NG LINGAP NG PANGINOON, SA KAHULI-HULIHAN.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Ang Dating Biblia (Public Domain) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).